

Матвієнко Р.В.

здобувач, Інститут законодавства Верховної Ради України,
Rimmagrish@te.net.ua

Федоркін Д.В.

здобувач, Інститут законодавства Верховної Ради України

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

Анотація. Розглядається державна фінансово-кредитна підтримка аграрного виробництва як один із перспективних інструментів механізму державного регулювання, яка сприяє забезпеченню суб'єктів аграрного виробництва необхідними ресурсами для ефективного функціонування. Удосконалення методичного підходу до оцінки ефективності інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва потребує вивчення існуючих методичних підходів до процесу оцінки ефективності державного фінансово-кредитного регулювання аграрного сектору.

Ключові слова: фінансово-кредитний механізм, державна підтримка, державне управління, економічний ефект, соціальний ефект.

Головним цільовим результатом механізму фінансово-кредитного державного регулювання аграрного виробництва має бути економічний та соціальний ефекти розвитку аграрного сектору. Соціальний ефект є якісним показником, який відображає результати досягнуті у соціальній сфері – соціальний захист сільського населення та працівників суб'єктів аграрного виробництва, благоустрій сільських територій, розвиненість інфраструктури села тощо.

Розглядаючи державну фінансово-кредитну підтримку аграрного виробництва як один із перспективних інструментів механізму державного регулювання, яка сприяє забезпеченню суб'єктів аграрного виробництва необхідними ресурсами для ефективного функціонування, пропонуємо систематизувати ключові її форми: пряма – реалізується шляхом прямих бюджетних виплати; непряма – бюджетні кошти носять стимулюючий характер); умовно-пряма (опосередкована) – організаційно-економічні заходи, які прямо не пов'язані з аграрним виробництвом (рис. 1.) [1-5].

В умовах загострення проблем аграрного виробництва підвищується роль таких фінансово-кредитних інструментів державного регулювання як кредитування, оподаткування та інвестування у забезпеченні стратегічного розвитку аграрного виробництва. Для забезпечення якісної реалізації таких інструментів необхідно сформуванню потужний науково-методичний базис оцінки ефективності фінансово-кредитного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва. Для вирішення вищезазначених завдань виникає необхідність у прогнозуванні показників розвитку аграрного

виробництва з урахуванням впливу на зазначений процес ключових інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання.

Серед математико-економічного апарату оцінки ефективності державного регулювання останнім часом інтенсивно розвиваються методи прогнозування, що ґрунтуються на визначенні стохастичного взаємозв'язку між показниками трендового та кластерного аналізу, методи синергетичного та диференційованого рівняння логістичного типу, методів нерівноважної статистичної механіки, інтегральні методи тощо. Першочерговим призначенням перелічених методів є визначення набору ключових чинників, котрі мають вплив на результативний показник [1].

Рис. 1. Форми фінансово-кредитної державної підтримки аграрного виробництва

*Джерело: систематизовано автором на основі [1-5]

Аналіз позитивних і негативних сторін існуючих методів статистико-математичного апарату та результати власного дослідження, дозволили сформулювати висновки, що для оцінки ефективності фінансово-кредитного механізму державного регулювання аграрного виробництва доцільно використати методику, засновану на поєднанні методів багатомірного статистичного аналізу і оптимізаційних методів. Мета науково-методичного дослідження передбачає розробку альтернативних теоретико-прикладних рішень, що сприяють ефективному використанню інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання аграрного виробництва та на основі цього позиціонувати розвиток аграрного виробництва. Саме тому, основним завданням передбачається ідентифікація факторів, що визначають альтернативні напрями розвитку аграрного виробництва.

Об'єктом дослідження виступає розвиток аграрного виробництва у контексті ефективності реалізації інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання, що визначається шляхом вибору ключового параметра на підставі застосування методів стохастичного аналізу. Предметом аналітичного дослідження є оцінка розвитку аграрного виробництва під дією фінансово-кредитних регуляторних підтримуючих заходів з боку держави. Для оцінки ефективності інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання та їх впливу на розвиток аграрного виробництва пропонується методика, заснована на поєднанні статистичних і оптимізаційних методів, а саме: трендового, кореляційного-регресійного аналізу та інтегральної моделі прогнозування.

Зазначені методи економіко-математичного аналізу дозволяють здійснити оцінку розвитку аграрного виробництва під дією державних фінансово-кредитних інструментів регулювання. Отримані результати в подальшому сприятимуть розробці альтернативних інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання у напрямку розвитку аграрного виробництва. При використанні методики оцінки ефективності інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва виникає потреба у обробці значної кількості феноменологічних параметрів, що формують визначальні показники-фактори методики. Саме вони характеризують стан об'єкту дослідження.

Враховуючи багатоаспектність критеріїв розвитку аграрного виробництва (соціально-економічний) та широкий спектр впливу чинників, вважаємо за необхідне для опису комплексної методики оцінки ефективності фінансово-кредитних інструментів державного регулювання використати вибірку результативних показників та визначити вплив на них чинників, що визначаються інструментами та заходами державного регулювання розвитку аграрного виробництва.

Отже, для удосконалення методичного підходу до оцінки ефективності інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва, нами було досліджено існуючі методичні підходи до процесу оцінки ефективності державного фінансово-кредитного регулювання аграрного сектору та обґрунтовані власні пропозиції. При цьому застосовано порівняльний аналіз до показників результативності програм державного фінансування, в рамках якого наведено класифікацію критеріїв ефективності бюджетного фінансування. Запропоновано структуру методичного підходу до оцінки ефективності інструментів фінансово-кредитного механізму державного регулювання аграрного виробництва, в якій показано ієрархічний зв'язок між джерелами фінансово-кредитних ресурсів, безпосередньо процесом фінансування та кінцевим результатом (соціально-економічним ефектом), який необхідно досягнути. Обґрунтовано, що оцінка ефективності фінансово-кредитного механізму державного регулювання має інформувати як про абсолютну, так і відносну ефективність результативних показників, а також закласти основні умови для порівняльного та ретроспективного їх аналізу.

Список використаних джерел

1. Гришова І.Ю. Державна підтримка як невід'ємний механізм економічного зростання. Інституційні чинники розвитку підприємницьких структур. Колективна монографія / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. – Умань: СПД Сочінський, 2013. – С.36-44.
2. Gryshova, I.; Strielkowski, W.; Kalyugina, S. (2017). Modern Technologies in Public Administration Management: A Comparison of Estonia, India and United Kingdom. *Administratie si Management Public*, (28), 174-185
3. I. Gryshova, O.Krasnorutskyy A. Kravchuk, S. Stoianova- Koval. Modern position of agricultural business in Ukraine under the conditions of the state's fiscal policy/ Innovative approaches in the management of competitiveness of business: collective monograph./ edited by A.Berezin,M.Bezpartochnyi,in 2 vol./ISMA University.-Riga: «Landmark» SIA, 2016. – Vol.-p.124-134.
4. Ніколюк О.В. Організаційно-інституційні імперативи політики регулювання агробізнесу в контексті забезпечення його соціально-економічного захисту / Вісник Сумського національного аграрного університету серія «Економіка та менеджмент». – №8 (69). – 2016 – С.124-130
5. Галицький О.М. Державне регулювання аграрного виробництва національної економіки в умовах євроінтеграції / Вісник Сумського національного аграрного університету серія «Економіка та менеджмент». – №8 (69). – 2016 – С.48-54

Matvienko R.V., Fedorkin D.V.

ENSURING THE RESULTS OF FINANCIAL MECHANISMS OF PUBLIC SUPPORT

Abstract. The state financial and credit support of agrarian production is considered as one of the perspective tools of the state regulation mechanism, which helps to ensure the subjects of agrarian production with the necessary resources for efficient functioning. Improving the methodological approach to assessing the effectiveness of the instruments of the financial and credit mechanism of state regulation of the development of agrarian production requires the study of existing methodological approaches to the process of assessing the efficiency of the state financial and credit regulation of the agrarian sector.

Key words: financial and credit mechanism, state support, state administration, economic effect, social effect